

kteřá je v kontextu základního vzdělávání stále spíše výjimečná. **Technologické inovační centrum** plánuje program dále rozvíjet a rozšířit jeho působnost i mimo hranice kraje.

Tento model může být také inspirací pro další regiony, které chtějí posílit své kariérové poradenství a lépe připravit mladé lidi na jejich budoucí profesní dráhu.

Mgr. et Mgr. Jana Galová, MBA,
kariérová poradkyně a lektorka talent managementu

Mgr. MgA. Věra Stojar,
kariérová poradkyně a lektorka talent managementu

Jak se učitelé společně učí v lokalitě Most

JANA ŠTYBNAROVÁ, ROMAN ZIEGLER

Když jsme začínali se společným profesním učením, už jsme měli zkušenosti s tandemy a otevírali jsme hodiny kolegům. Díky projektu Pomáháme školám k úspěchu jsme teoreticky znali i formáty 3S, „lesson study“ a „teachers learning community“ neboli učící se skupiny. Navíc jsme měli podporu v ostatních školách a lokalitách, s nimiž jsme mohli naše cesty sdílet. Zdálo se, že realizovat profesní učení bude snadné, jdeme s učiteli po dobře značené cestě, kterou téměř všichni chtějí... Tak lehké to však nebylo. Něco se nedařilo, něco ano, něco se nedaří dodnes. Ale to, co se daří, je natolik cenné, že bychom krok zpět už neudělali.

První roky naší školy v projektu Pomáháme školám k úspěchu nadace rodiny Kellnerových byly ve znamení „osahávání“ spolupráce s pedagogickou konzultantkou. To ale nebylo to hlavní – skrze tuto spolupráci měla být navázána užší spolupráce učitelů navzájem, protože zůstat pouze u spolupráce s pedagogickou konzultantkou by bylo krátkozraké a také by to byla spolupráce omezená jejími možnostmi.

Hned na počátku ředitel školy požádal celý sbor, aby si každý vyzkoušel spolupráci dvakrát do pololetí. Jeho prosba byla argumentována tím, že teprve když si někdo spolupráci vyzkouší, může ji hodnotit na základě zkušenosti, nikoliv na základě domněnek či předsudků. Byla zveřejněna etická pravidla spolupráce, např. že spolupráce nebude evidována pro vedení, že každý si svůj závazek má pohlídat sám nebo že pedagogický konzultant nebude vedení sdělovat informace o kvalitě výuky jednotlivých kolegů. Bylo na učitelích, kdy a v čem konzultantku o spolupráci požádají. Ve škole samozřejmě byli učitelé, které to lákalo více, a ti, které méně. Někdo už po první spolupráci začal plánovat, učit a reflektovat s konzultantkou pravidelně. Následně se spolupráce

vyhodnotila, většině lidí byla ve formátu 3S užitečná. Jenže konzultantka byla jen jedna, a tak po čase, zvláště když následně byly i tandemy podporované MŠMT, vzniklo ve škole více stabilních dvojic učitelů, kteří takto pracují dodnes. Na této spolupráci vyrostl nejen jeden absolvent, ale spolupráce byla užitečná i pro zkušené kolegy, protože sborovna procházela vzděláváním RWCT (Kritického myšlení) a MBTI. Navíc když na nové věci ve výuce byli dva učitelé, tak si i troufali pozvat do svých hodin kolegy.

Nutno dodat, že velkou roli sehrálo vedení školy, které šlo ve všech krocích příkladem, ať už to byla spolupráce s pedagogickou konzultantkou, pozvánky na otevřené hodiny, tandemová spolupráce a zcela nezbytná reflexe hodin, která probíhala velmi otevřeně, ale v bezpečném prostředí.

Důležitou roli měla také tvorba dlouhodobého „Plánu rozvoje školy“, který byl a je konkretizován na každý rok. Díky nastavování úkolů pro jednotlivé oblasti (výuka, klima školy, vedení školy, učící se komunita) učitelé přijímali odpovědnost, stanovovali si cíle a také je spolu plnili. To promítali

do svého „Plánu osobního pedagogického rozvoje“. Tím, že navázali spolupráci, zjistili, že jim to usnadňuje a zkvalitňuje výuku.

Tandemová výuka a otevřené hodiny se poměrně rychle (během dvou let) staly běžnou praxí ve škole. Proč bychom se tedy nevrhli i do učicích se skupin? Jak to ale zařídit, aby byly užitečné, aby to nebyla jen přehlídka pracovních listů a textů, ale skutečná vývojová práce, kdy skupina zkouší něco nového, kdy kolegové společně přemýšlejí o potřebách dětí a domlouvají se na postupech a synergicky pracují? Navíc zpočátku jsme i my ve vedení vlastně uvažovali víc o formátu učicích se skupin než o jejich smyslu a nebyli jsme schopni zprostředkovat, v čem to bude jiné a užitečné.

První rok se to nepovedlo vůbec a skupiny nefungovaly jako učicí se, ale „jen“ jako sdílecí. Učitelé pak i měli tendenci se ze schůzek omlouvat, neboť v nich nespatořovali takový smysl. Lídr skupiny byl maximálně vytížen, aby skupinu udržel, a tak se stávalo, že nosil hlavně on své náměty a zdvihy.

Radili jsme se se samotnými učiteli a vyšlo najevo, že aby naše učicí se skupiny splňovaly tyto požadavky, bude nejlepší, když se v mezech učitelé budou vzájemně zvát do výuky a to, co společně naplánují, si také ukáží v praxi. Tím se práce v učicích se skupinách „probudila“ – učitelé se

najednou začali zajímat o potřeby konkrétních dětí, konkrétních tříd, společně přemýšleli, co a jak zlepšit, jak to realizovat, učili se vyhodnocovat výuku a přibližovali se ve svém vidění, co je dobrý žákovský výkon a jak k němu dospět.

Jednou z učicích se skupin je skupina prožitkového pisatelství. Soustřeďuje učitelky prvního i druhého stupně, které se zabývají dílnami psaní. Každá z učitelek má svůj elektronický učitelský deníček. Stanovily si, že každá z nich bude sledovat 3–4 žáky z jedné třídy a bude se zaměřovat na to, jak zlepšit jejich pisatelské dovednosti. Zároveň ročním tématem skupiny bylo zlepšit konzultace dětí.

To, co se zatím nedaří, je vytvořit učicí se skupinu napříč celou naší sítí. Kolegy z jiných škol jsme zvali do našich učicích se skupin. Paradoxně jeden rok k nám jezdily kolegyně z nejvzdálenější školy, ale pak to již nebylo únosné. Zatím nevíme, jak na to – mít učicí se skupiny online u nás nefunguje, protože učitelé tento formát odmítají. Jak jinak to udělat, zatím nevíme. Víme, že v síti našich škol taktéž pracují učitelé v učicích se skupinách ve „svých“ školách, také sdílíme napříč sítí, ale není to pravidelné cyklické setkávání průběžně po celý školní rok.

I tak máme z naší práce radost. A třeba i v rámci sítě dospějeme postupem času k řešení.

Jana Štybnarová, pedagogická konzultantka Pomáháme školám k úspěchu

Roman Ziegler, ředitel 8. ZŠ Most a pedagogický konzultant Pomáháme školám k úspěchu

Pomáháme
školám
k úspěchu

Rodiče vítáni – značka, která nemůže Vaší škole chybět!

Značkou Rodiče vítáni se na dveřích mohou pyšnit všechny školy, které jsou vstřícné při komunikaci s rodiči.

Co to znamená? Např. že škola s rodiči aktivně komunikuje a že tato komunikace je obousměrná a partnerská.

- Na webu www.rodicevitani.cz naleznete všechna kritéria, která je nutné splnit.
- Značka Rodiče vítáni není jen samolepka na dveřích. Dává rodičům záruku, že školu pro své dítě vybrali správně.
- Celý projekt Rodiče vítáni byl původně vytvořen neziskovou organizací EDUin. Certifikace tak dává jistotu, že jde o kvalitní a důvěryhodný program.

ŘÍZENÍ ŠKOLY

www.rodicevitani.cz